

K R O N I K A

DANUTĖ KASTANAUSKAITĖ

VILNIAUS UNIVERSITETO KOMUNIKACIJOS FAKULTETO
KATEDROS 1994 METAIS**1. Bendra informacija**

1993/1994 mokslo metais VU bibliotekininkystės specialybę baigė 74 dieninio ir 39 neakivaizdinio skyriaus studentai. 1994/1995 m. į dieninių skyrių priimti 24 bibliotekininkystės ir 30 informologijos specialybės studentų bei 11 laisvųjų klausytojų.

1994 m. birželio 8 d. KF katedrų dėstytojai paminėjo doc. Ž. Zubavičiūtės-Zavecienės 60-metį; taip pat dalyvavo Lietuvos nacionalinės bibliotekos Bibliografijos ir knygotyros centro darbuotojai, draugai, artimieji.

1994 m. vasario 10–12 d. Sankt Peterburgo bibliotekinė visuomenė organizavo ciklą renginių, skirtų Rusijos mokslų akademijos nario korespondento prof. A. V. Sokolovo 60-mečiui paminėti; iš Lietuvos dalyvavo doc. O. Voverienė.

2. Leidiniai

1994 m. Vilniaus universiteto leidykla išleido A. Budrevičiaus monografiją „Semnognostika. Intelektro reiškiniai ir informatika“ (rec. R. Broniukaitis) su mokslinėmis iliustracijomis ir išsamia santrauka anglų kalba. Joje nagrinėjama iš esmės nauja mokslo kryptis, kuri tiria prasmės, žinių ir intelekto reiškinius humanitarinėse, socialinėse ir techninėse sistemose. Tyrinėjimas tuo įdomus, kad autorius sugretino antropomorfinius ir dirbtinio intelekto bei nuasmenintus (kalbos, teksto, mokslo teorijos) reiškinius. Monografija skiriama informatikos, filosofijos, psichologijos ir kitų mokslo šakų specialistams, aukštųjų mokyklų dėstytojams, studentams. A. Budrevičius savo knygą apibūdino „Mokslo Lietuvoje“ (1994. Nr. 14(88)).

Lietuvos nacionalinė biblioteka (LNB) išleido S. Dubausko studiją „Bendrieji bibliotekų fondų komplektavimo klausimai“. Jos recenzentai – Z. Atkočiūnienė, V. Urbonas ir V. Rimša, parašęs ir oficialų atsiliepimą (žurn. „Tarp knygų“, 1995. Nr. 11). Darbas pagrįstas daugiausia šio amžiaus 7–8 dešimtmečio literatūra lietuvių ir rusų kalbomis. Jame apibendrinta Vilniaus miesto didžiųjų bibliotekų patirtis, iš dalies atsivėlgta į JAV, Skandinavijos šalių atitinkamos veiklos kryptis ir tarptautines rekomendacijas. Vertinga tai, kad autorius išdėstė savo asmeninę nuomonę diskusiniais komplektavimo kooperavimo bei administracinio valdymo klausimais. S. Dubausko knyga savaime skatina plačiau tyrinėti fondų komplektavimo ir tvarkymo procesus Lietuvoje, išryškinti valstybių bendradarbiavimo galimybes.

Ta pati biblioteka išleido V. Bulavo, R. Gudausko ir R. Varnienės parengtą projektą „Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema – LIBIS“. Juo turėtų naudautis mokslinės, aukštųjų mokyklų, viešosios ir centrinės bibliotekos. Šio doku-

mento objektas – koordinuoto komplektavimo ir katalogavimo procesai bei su kompiuterių naudojimu susijusi personalo mokymo ir perkvalifikavimo perspektyva. Rengejai rekomendavo įsteigti Bibliotekinininkystės centrą, kuris būtų atsakingas už šios srities intelektualinį darbą, pateikė kitų vertingų pasiūlymų.

Iš spaudos išėjo O. Janonio ir J. Zinkevičienės leidinėlis „Lietuvių bibliografinė tarnyba“. Čia apibūdintas A. Ružancovo 1945 m. Vakarų Vokietijoje įkurtos, vėliau JAV du dešimtmečius veikusios bibliografinės tarnybos darbas. Autoriai statistiškai išanalizavo svarbiausią tarnybos leidinį „Knygų lentyna“, kitas A. Ružancovo parengtas bibliografines priemones. Iki šiol mažai žinoma medžiaga apie išėvijos bibliografiją praturtins lietuvių bibliotekinę literatūrą, galės būti naudojama mokymui ir praktiniams informaciniam darbui.

1994 m. išleistas Lietuvos mokslotyrininkų draugijos steigiamosios konferencijos (Vilnius, 1991 m. lapkr. 22–23 d.) tezės „Mokslotyrininkų mintys“. Rinkinio sudarytojai – R. Jusionis, G. Ivaškevičienė ir N. Šaduikienė (d–jos sekretorė; pirm. prof. R. Broniukaitis). Iš viso savo tyrimų rezultatus, problemas ir pasiūlymus išdėstė 30 autorių – technikos, tikslųjų mokslų, ekonomikos, istorijos ir filologijos sričių mokslininkai bei specialistai. Pranešimus publikavo keli KF darbuotojai: Z. Atkočiūnienė, R. Broniukaitis, G. Ivaškevičienė, A. Kėdaitienė, N. Šaduikienė, O. Voverienė.

Pradėta leisti VU mokslo darbų nauja serija „Informacijos mokslai“ (ats. red. R. Gudauskas). Pirmajame rinkinyje (1994 m. Nr. 1, išėjo 1995 m. pr.) spausdinama vienuolika apžvalginio analitinio ir informacinio pobūdžio straipsnių lietuvių, rusų ir anglų kalbomis. Tarp autorių – Sankt Peterburgo kultūros instituto prof. A. Sokolovas (tema „Informacija–informacinis požiūris–informatika“), Krokuvos Jogailos universiteto mokslinės informacijos ir bibliotekinininkystės dėstytojos W. Pindlowa (apibūdino ekspertines arba intelektualines sistemas) ir M. Kocójowa (aprašė atitinkamos specialybės ir specializacijų modelį). Rinkinyje taip pat yra duomenų apie šio profilio studijų organizavimą Vilniaus ir Kauno Vytauto Didžiojo universitetuose, apie Danijos Karališkąją bibliotekinininkystės mokyklą, UNESCO pagalbą bibliotekoms ir pan.

3. Konferencijos, seminarai, paskaitos Lietuvos visuomenei

1994 m. rugsėjo 20 d. Komunikacijos fakultetas (Informacijos sistemų katedra) organizavo konferenciją „Komunikacijos ir informacijos procesai“, skirtą Vilniaus universiteto 415-osioms metinėms paminėti. Pranešimus skaitė: A. Augustinaitis (Informatikos problematika šiuolaikiniame moksle), Z. Atkočiūnienė (Komunikacija ir informacijos resursai), R. Broniukaitis (įž. pran.: Informologijos vystymosi technologijos ir kt. pran.: Informacija ir gyventojų užimtumas – bendraaut. A. Ramonis, Mokslininkų veiklos efektyvumo kriterijų vertinimo aspektai – bendraaut. N. Šaduikienė), V. Bulavas (Bibliotekinininkystė Lietuvoje), R. Gudauskas (Informacijos menedžerio studijų turinys), G. Ivaškevičienė (Bibliotekinė įstatymų leidyba Lietuvoje), A. Janulevičienė (Tarptautinės patentinės sutartys), D. Kastanauskaitė (J. Lelevelis – katalogavimo tyrinėtojas), B. Railienė (Komunikacija mokslinėje veikloje), O. Voverienė (Informologijos ir informatikos ryšiai ir sąveika), V. Urbonas

(Kompaktinių diskų genėzė ir jų klasifikavimo versijos). O. Voverienė pranešimų apžvalgą publikavo žurnale „Tarp knygų“ (1994.Nr. 11), o pranešimų tekstai bus išleisti atskiru rinkiniu.

Spalio 24 d. Komunikacijos fakultete vyko dėstytojų ir atsakingų bibliotekų darbuotojų pokalbis tema „Bibliotekininkystė Lietuvoje: studijos ir praktika“. Jį organizavo Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) mokslo ir mokymo komisijos pirmininkas R. Gudauskas. Šio susitikimo mintys plačiau aprašytos „Tarp knygų“ (1994. Nr. 12).

Spalio 28 d. VU bibliotekos Smuglevičiaus salėje Knygotyros katedra surengė seminarą, skirtą Nepriklausomos Lietuvos (1918–1940) knygos istorijai. Pranešimus skaitė: A. Glosienė (Nepriklausomos Lietuvos knygos istorijos tyrinėjimų kryptys), D. Kaunas (Mikas Šlaža – Klaipėdos krašto lietuviškos spaudos veikėjas), G. Raguotienė (Kazys Sendzikas – bibliotekininkas ir knygotyryninkas), V. Stonienė (Šv. Kazimiero draugijos leidybinė veikla), Ž. Zaveckienė (Lietuvos jaunimo spaudos tipologinė struktūra), V. Žukas (Marijos Šlapelienės knygoyno ryšiai su Nepriklausomos Lietuvos leidėjais) ir kt. autoriai (plačiau žr.: Ž. Zaveckienės str. „Tarp knygų“. 1994. Nr. 12).

Gruodžio 2 d. Bibliotekininkystės katedra surengė Vaclovo Biržiškos ketvirtuosius skaitymus. Seminaras vyko Kauno technologijos universiteto bibliotekoje, kur veikė ir V. Biržiškos asmeninės bibliotekos paroda. Pranešimus skaitė: N. Lietuvninkaitė (Knygotyros spaudiniai V. Biržiškos asmeninėje bibliotekoje), S. Narbutas (Nežinoma lietuviška frazė 1530 m. išspausdintose „Homilijose“), A. Pacevičius (Jurgio Pabrėžos biblioteka), B. Raguotis (Knygnešystės problemos V. Biržiškos darbuose), G. Raguotienė (Vaikų bibliotekos Lietuvoje 1918–1940 m.), J. Rudžionienė (Bibliotekų statistikos Lietuvoje rengimo klausimu), J. Steponaitienė (E. Volterio rankraštinis palikimas). A. Baziūnienė apie šį renginį parašė „Literatūroje ir mene“ (1995 12 10), o A. Glosienė – „Tarp knygų“ (1995. Nr. 1).

Gruodžio 15 d. įvyko Lietuvos bibliotekininkų draugijos konferencija. LBD pirmininkas prof. D. Kaunas perskaitė ataskaitinį pranešimą „1994 – nepriteklių stabilizacijos metai“; jį paskelbė žurnalas „Tarp knygų“ (1995.Nr. 1). Ataskaitiniais metais LBD dirbo šie KF dėstytojai ir docentai: A. Glosienė (LBD bibliotekų reformos komisijos narė), R. Gudauskas (LBD tarybos narys ir mokslo bei profesinio ugdymo komisijos pirmininkas; nariai: V. Mozūraitė, M. Prokopčik, G. Raguotienė, O. Voverienė), E. Macevičiūtė (užsienio ryšių komisijos narė), O. Voverienė (LBD tarybos narė).

D. Kaunas VU Žurnalistikos instituto (kovo 16 d.) surengtoje konferencijoje lietuvių spaudos atgavimo 90-mečiui pažymėti skaitė pranešimą „Mažosios Lietuvos knygų gotiškomis raidėmis platinimas Didžiojoje Lietuvoje (1864–1918)“. Lapkričio 2 d. VU bibliotekos Smuglevičiaus salėje jo paties vadovaujamo M. Mažvydo bibliofilų klubo posėdyje skaitė pranešimą „Bibliofilija: knygų kolekcionavimas ar gyvenimo būdas?“

Gegužės 4 d. įvykusioje VU Istorijos fakulteto konferencijoje, skirtoje Laurynui Ivinskiui, A. Pacevičius skaitė pranešimą „Lietuvos knygotyros problemos“.

Spalio 27 d. konferencijoje, skirtoje lietuvių literatūrai Vokietijoje 1944–1949 m. (Kaune, Maironio lietuvių literatūros muziejuje), O. Janonis skaitė pranešimą „Lietuviškoji leidyba 1944–1950 m.“.

Rugsėto mėn. Vilniaus universitete A. Budrevičius pradėjo seminarų ciklą tema „Semognostika: prasmė, žinios, intelektas“. Pokalbiai-diskusijos vyko tokiais klausimais: matematinis semognostikos aspektas (rugs. 26 d., VU Matem. fak-tė), semognostika ir psichologija (lapkr. 16 d. VU Filosof. fak-tė), semognostika ir techninis intelektas (gruod. 6 d. Lietuvos MA Matem. ir inform. in-tė). Pranešėjas siekė paaiškinti šio mokslo kryptį suinteresuotai visuomenei ir pakvietė tolesniems semognostikos reiškinų tyrimams informaciniu, filosofiniu loginiu, lingvistiniu ir kitais aspektais.

4. Ryšiai su užsienio kolegoms. Išvykos. Stažuotės

1994 m. balandžio 15 d. KF Bibliotekininkystės katedroje įvyko susitikimas su kolegomis iš Anglijos (Inese Smith – Lafboro universiteto bibliotekininkystės ir informacijos mokslo studijų skyriaus dėstytoja), Islandijos (Hrafnu Hardarsonu – Viešosios bibliotekos direktoriumi) ir Lenkijos (Maria Kocójowa – Krokuvos universiteto Mokslinės informacijos ir bibliotekininkystės katedros vedėja). Balandžio 20 d. Knygotyros katedroje M. Kocójowa dalijosi stažuotės JAV išpūdžiais, apibūdino tos šalies 1992–1993 m. tyrimų kryptis, susijusias su bibliotekomis ir informacijos mokslais. Buvo sudarytos 1994–1998 m. mokslinio bendradarbiavimo sutartys šiomis temomis: „Lietuvos–Lenkijos ryšiai knygotyros srityje“, „Bibliotekų raida Lenkijoje ir Lietuvoje“.

Gegužės 24 d. KF dekanate įvyko dėstytojų susitikimas su Oulu universiteto Bibliotekininkystės ir informacijos departamento vedėju prof. Vesa Kautto. Sveičias pasakojo apie bibliotekininkų mokymą Suomijoje ir kitose Skandinavijos šalyse (Danijoje, Norvegijoje, Švedijoje), apie šios specialybės vietą universitetų struktūroje, bibliotekininkystės dalykų ryšį su bendrojo lavinimo ir humanitarinėmis disciplinomis – menu, filosofija, sociologija. Paminėtas užsienyje praktikuojamas profilinis mokymas derinant bibliotekininkystės ir literatūros ar medicinos, biologijos bei kitų mokslų studijas. KF dėstytojai domėjosi tiriamojo darbo organizavimu, absolventų įsidarbinimo problemomis.

Lapkričio 4 d. KF dėstytojams ir studentams Britų bibliotekos (Londonas) darbuotoja Janet Zmroczek skaitė paskaitą apie šios bibliotekos fondą, apibūdino lietuviškos spaudos rinkinį, bibliotekos vidinius procesus ir ryšį su kitomis bibliotekomis.

1994 m. į Taliną (Estija) buvo išvykę ir pranešimus skaitė ar oficialiuose pokalbiuose dalyvavo: D. Kaunas (geg. 9–12 d. vykusioje konf. „23.ABDOS“, pran. tema „1581–1990 m. vokiška literatūra Lietuvoje“), R. Gudauskas (geg. 13–15 d. Šiaurės Baltijos šalių seminare „Bibliotekų menedžmento plėtojimas“, pran. tema „Strateginis bibliotekos veiklos planavimas“), A. Glosienė, V. Mozūraitė (birž. 2–6 d. dalyvavo antrajame Šiaurės Baltijos šalių bibliotekininkystės mokyklų dėstytojų seminare), A. Glosienė, R. Gudauskas (spalio 10–14 d. dalyvavo trečiajame Šiaurės Baltijos dėstytojų seminare).

Lenkijoje, Krokuvos universiteto Mokslinės informacijos ir bibliotekininkystės katedroje, tą pačių metų sausio 1 – vasario 28 d. stažavosi A. Pacevičius ir skaitė paskaitą doktorantams Lietuvos bibliotekų istorijos tematika. Spalio 10–19 d. Krokuvos universiteto minėtoje katedroje lankėsi ir studentams paskaitas skaitė O. Janonis (Lietuvių nacionalinė bibliografija) ir A. Navickienė (Lietuviškoji Vilniaus knyga 1795–1864 m.). Osvencime balandžio 28 d. įvykusiame Baltijos kraštų vaikų literatūros forume G. Raguotienė skaitė pranešimą „Lietuvių vaikų periodika: tradicija ir dabartis“. Varšuvoje gruodžio 5–7 d. įvykusioje tarptautinėje konferencijoje „Etninio kultūrinio palikimo išsaugojimas“ R. Gudauskas skaitė pranešimą „Lietuvos informacijos politika nacionalinių mažumų kontekste“.

Į Strasbūrą (Prancūzija) buvo išvykusios E. Macevičiūtė (vas. 2–3 d. dalyvavo Europos Sąjungos ir Europos Tarybos parengtame seminare „Europos Sąjungos pagalba Rytų ir Centrinės Europos šalių bibliotekoms“) ir A. Glosienė (geg. 27–28 d. – Europos bibliotekų, informacijos ir dokumentacijos įstaigų biuro kongrese).

Budapešte (Vengrija) rugpjūčio 27–31 d. vykusioje Europos mokslo ir technologijų asociacijos konferencijoje „Mokslo ir technologijų permainos“ tarp 365 pasaulio mokslininkų iš Lietuvos dalyvavo I. Dagtė ir O. Voverienė. KF docentė O. Voverienė skaitė pranešimą „Lietuvos mokslinės mokyklos ir jų identifikavimo metodai“ ir paskelbė informaciją apie šį renginį „Mokslo Lietuvoje“ (1994. Nr. 13(87)).

Bratislavoje (Slovakija) lapkričio 14–15 d. vykusio UNESCO/IFLA/EUCLID seminaro „Informacijos specialistų rengimas ir mokymas Rytų Europos bei NVS šalyse“ sekretorė ir organizacinio komiteto narė buvo O. Macevičiūtė. Ji parengė priimtų nutarimų bei rekomendacijų apžvalgą (žr. „Tarp knygų“, 1995. Nr. 3).

Vienoje (Austrija) rugsėjo 16 d. E. Macevičiūtė dalyvavo Tarptautinės mokslinės ir techninės komunikacijos asociacijos ASSISTANE ketvirtajame (metiniame) susirinkime. Spalio 14 d. Vienoje vykusioje tarptautinėje pasaulio moterų konferencijoje O. Voverienė skaitė pranešimą „Moterų diskriminacija Lietuvos moksle“.

Danijos Karališkojoje bibliotekininkystės mokykloje lapkričio 2–10 d. stažavosi V. Mozūraitė ir skaitė pranešimą apie vaikų knygos raidą bei skaitymo situaciją Lietuvoje.

IFLA ir Lietuvos nacionalinės bibliotekos birželio 2–4 d. Vilniuje organizuotame tarptautiniame seminare „Visuotinė bibliografinė apskaita ir UNIMARC“ dalyvavo R. Gudauskas, O. Janonis, D. Kastanauskaitė, D. Kaunas ir E. Macevičiūtė (ji vertė pasisakymus ir pranešimus iš anglų į lietuvių kalbą). LNB veikė naujausių tarptautinio aprašo standartų ir literatūros, susijusios su kompiuteriniu katalogavimu, paroda. Pranešėjų mintys ir IFLA seminaro medžiaga naudojama tiriamajam darbui ir mokymui.

Havanoje (Kuba) rugpjūčio 20–27 d. vykusioje IFLA 60-ojoje visuotinėje konferencijoje tarp 1000 dalyvių iš 80 šalių Lietuvai atstovavo D. Kaunas, S. Kocienė, E. Kosiņskienė ir P. Saudargas. Rugsėjo 21 d. KF dekanatė D. Kaunas pasakojo kolegoms kelionės įspūdžius, pristatė atsivežtą informacinę literatūrą.

„Knygotyros“ autoriams

„Knygotyros“ autorių kolegijai įteikiami du rankraščio egzemplioriai. Straipsnio ir publikacijos apimtis – ne daugiau kaip 1 aut. lankas (22–24 puslapiai po 28–30 eilučių kiekviename), apžvalgos – 0,5 aut.lanko, recenzijos – 0,25 aut. lanko. Prie kiekvieno straipsnio pridedama santrauka anglų (pageidautina) arba kita užsienio kalba. Jos apimtis – 30–50 eilučių. Dėl didesnės apimties straipsnių ir iliustracijų tartis su redaktorių kolegija.

Lentelės spausdinamos ant atskirų lapų.

Literatūros ir šaltinių nuorodos pateikiamos kiekvieno puslapio apačioje „Knygotyroje“ nustatyta tvarka.

Atskirame lape pateikiamos trumpos žinios apie autorių.

„Knygotyros“ redaktorių kolegija

Dear Authors of „Knygotyra“,

the editing board of „Knygotyra“ draws your attention to some regulations on presentation of the material: two copies of the manuscript must be presented to the editing board. The article or publication should not exceed 22–24 typed pages (double spacing), surveys – 11–12 pages, reviews – 5–6 pages. A summary of 30–50 lines in English should be attached to the manuscript (it will be translated to Lithuanian language). The possibility of presenting larger articles or illustrations should be discussed with the editing board.

The tables should be presented on separate pages.

The footnotes are given at the end of pages as required in „Knygotyra“.

The short data about author should be presented on a separate sheet.

The editing board of „Knygotyra“

Straipsniai įteikiami ir išleisti tomai įsigijami šiuo adresu:

„Knygotyros“ redaktorių kolegija
Komunikacijos fakultetas
Vilniaus universitetas
Saulėtekio al. 9, I rūmai
202 kab.

Siunčiant paštu, nurodyti tokį adresą:

„Knygotyros“ redaktorių kolegija
Komunikacijos fakultetas
Vilniaus universitetas
Universiteto 3
2734 Vilnius

Visiting address:

Editing board of „Knygotyra“
Faculty of Communication
Vilnius University
Saulėtekio al., building 1, room 202
Lithuania

Mailing address:

Editing board of „Knygotyra“
Faculty of Communication
Vilnius University
Universiteto 3
2734 Vilnius
Lithuania

Tel.: (3702) 768961

Fax: (3702) 768953

e-mail: elena.maceviciute@kf.vu.lt

KNYGOTYRA. 1996. 23(30). Mokslo darbai. Lietuvių ir anglų kalbomis

Redaktorė **J. Storpirstienė**

SL 388. 1996 17,48 leidyb. apsk. l. Tiražas 500 egz. Užsakymas Nr. 673.

Išleido Vilniaus universiteto leidykla. Skapo 13, 2734 Vilnius. Rinko ir maketavo Techninis skyrius.
Spausdino VU spaustuvė. Skapo 13, 2734 Vilnius

Kaina 5,8 Lt

VU BIBLIOTEKA PR

Ž03119

23(30)